

HAMAR BISPEDØMME - BIRI MENIGHETSRÅD - 19.09.06

Staten og Den norske kirke – Høringsuttalelse

Navn på høringsinstans: **BIRI MENIGHETSRÅD**

Type høringsinstans

- Kommune
- X Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans

dek 10

Kultur- og kirkedep. KI	
Saksnr. 200606109	Dato 21.09.06
Kode Ki-501	Beh.....

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

Rett til tros- og religionsfrihet er et viktig grunnleggende prinsipp. De ulike tros- og livssynssamfunn må ha rett til indre selvstyre. Staten bør ikke være styringsorgan for noe tros- eller livssynssamfunn, men bør legge til rette for gode rammevilkår for alle.

Den norske kirke er og bør være et trossamfunn forankret i et eget trosgrunnlag og et menighetsfellesskap hvor dåpen er eneste medlemskriterium.

Den norske kirke er i dag en viktig kulturbærende samfunnsinstitusjon som formidler verdier og livstolkning til store deler av det norske folk. Dette bør ligge til grunn også ved en revisjon av kirkeordningen, samtidig som en må søke å styrke Den norske kirkes muligheter til å fungere som en åpen, inkluderende og landsdekkende folkekirke med bred oppslutning. En landsdekkende folkekirke må ha lokal tilstedeværelse over hele landet med tilgjengelig og fullverdig tjenestetilbud til alle.

Grunnenheten må fortsatt være soknet, og soknet bør ha status som selvstendig rettssubjekt. Kirka må styres etter demokratiske prinsipper og det må legges opp til en betydelig grad av lokalt selvstyre.

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette
- Bør avvikles
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Svar:

Menighetsrådet er av den oppfatning at svaralternativene i dette spørsmålet er noe mangelfulle/uklare, og avgir sitt svar på denne måte:

Et flertall på 7 medlemmer går inn for at dagens statskirkeordning avvikles og erstattes av en lovforankret folkekirke.

Et medlem går inn for at dagens statskirkeordning bør forsette.

Et medlem går inn for at dagens statskirkeordning bør avvikles og at kirken blir en selvstendig folkekirke.

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Svar:

Et flertall på 7 medlemmer mener at Den norske kirke bør forankres gjennom en egen kirkelov vedtatt av Stortinget. Denne ordningen bør da innebære at Kongen (regjeringen) fjernes som kirkestyre og kirken gis større selvstendighet som trossamfunn.

Et medlem mener at Den norske kirke bør være lovforankret gjennom Grunnloven som en grunnlovsforankret folkekirke.

Et medlem mener Den norske kirke bør være forankret i Lov om trossamfunn og gi kirken fullstendig selvstendighet.

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Svar:

Biri menighetsråd er av den oppfatning at utredningen er mangelfull når det gjelder konkretisering av de ulike finansieringsmodellene. Men det er viktig at kirken sikres et tilstrekkelig og stabilt ressursgrunnlag – det samme er tilfelle for andre tros- og livssynssamfunn.

Menighetsrådet synes det er noe underlig at utredningen ikke har tatt med livssynsavgift som et alternativ til finansiering. Høringsuttalelsene som ble gitt til Bakkevigutvalgets innstilling gikk i retning av livssynsavgift, derfor stiller menighetsrådet seg noe uforstående til at denne finansieringsformen er utelatt i høringssspørsmålene.

Rådet har i sine drøftinger vurdert livssynsavgift som en alternativ finansieringskilde og avgir følgende uttalelse:

Et flertall på 5 medlemmer mener at hovedfinansieringen må påhvile det offentlige, men med supplerende av livssynsavgift.

Et mindretall på 3 går inn for offentlig finansiering uten medlemsavgift.

Et medlem går inn for en kombinasjon av medlemsavgift og livssynsavgift.

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- Valgordningene bør være som i dag
- Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttede organer
- Vet ikke / ønsker ikke å svare
- Eventuelle andre ordninger:

Svar:

Menighetsrådet mener at dette temaet må utredes nærmere og vil ikke benytte svaralternativene. Men rådet er av den oppfatning at det er avgjørende viktig at det settes i gang tiltak som styrker valgdeltakelsen og representativitet.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- Ingen tillegg
- De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- Det humanistiske verdigrunnlaget
- At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- Vet ikke/ønsker ikke å svare

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- Kommunen
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Svar:

Biri Menighetsråd går inn for at gravferdsforvaltningen fortsatt skal ivaretas av den lokale kirke. Vi mener at kirken er godt kvalifisert til å ta ansvar for gravferdsforvaltningen og ser det som unaturlig å få en deling av ansvaret, noe det vil bli hvis ansvaret legges til kommunene. Gravferdsseremonien vil for den absolutt største del av befolkningen, være en kirkelig handling, og det virker både unaturlig, unødvendig og upraktisk å skille gravferdsforvaltningen fra kirka.

Siden de langt fleste gravplasser i dag ligger i nærheten av de lokale kirker, vil det være unaturlig at driften av kirkegårdene skal overføres til kommunene.

Siden Kirkeloven trådte i kraft for 10 år siden har fellesrådene hatt et todelt ansvar i forbindelse med gravferder. Foruten å være et kirkelig organ med ansvar for kirkelige oppgaver har man også løst den offentlige og allmenne oppgave for alle innbyggere, uavhengig av medlemskap i den norske kirke. En mener å tro at i hovedsak er erfaringene med denne todelingen meget tilfredsstillende.

Samfunnsøkonomisk vil det også være gunstig å videreføre dagens ordning, hvor kirka har god faglig kompetanse, framfor å utvikle en ny kommunal etat.

Derfor vil Biri menighetsråd anbefale at gravferdsforvaltningen fortsatt skal ivaretas av den lokale kirke.

Samtidig vil vi framheve at det er viktig med retningslinjer som ivaretar alle innbyggere,

uavhengig av religion, tros- og livssyn. Gravferder må så langt det er mulig skje i overensstemmelse med regler og tradisjoner innenfor de ulike religioner, tros- og livssynssamfunn. Innenfor hver kommune bør det være livssynsfleksible seremonilokaler. Det må også sørges for at det finnes områder på kirkegårdene som ikke er vigsløt – slik at de kan benyttes til gravlegging av personer tilhørende andre religioner. Man mener også at det vil være klokt å skifte navn fra kirkegård til for eksempel gravlund.

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret

Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret

Vet ikke / ønsker ikke å svare

Svar:

Eiendomsretten til de lokale kirkebygg bør fortsatt ligge på sokneplan. Dette er et gammelt grunnprinsipp som ble behørig utredet og behandlet i forbindelse med innføring av ny Kirkelov i 1996.

Forvaltning av kirkebyggene, altså driften, bør ligge hos et felles forvaltningsorgan i kommunen, som i dag er kirkelig fellesråd.

Det er likevel urealistisk å legge det økonomiske ansvar for kirkebyggene til det organ som har eiendomsretten, altså soknet. Det må fortsatt være det offentliges ansvar å ha det økonomiske ansvar for kirkebyggene. Menighetsrådet er likevel noe usikre på hvilket nivå ansvaret skal ligge: på stat eller kommune. Med ansvaret lagt på kommunene har menighetsråd/fellesråd en nærhet til de styrende som kan være en viktig faktor. Vi vet at kommuneøkonomien er svært varierende rundt omkring i landet – og det betyr også store ulikheter for kirkene. Det er store etterslep på vedlikehold av kirkebygg, som i noe grad skyldes svak kommuneøkonomi. Kanskje kan det være en vei å gå at det øremerkes statlige midler til kirkebygg.

Utredningen mener det bør etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker og peker på at det bør vurderes om staten skal overta eierskapet til slike kirker som tas ut av bruk. Som kulturminnebevaring er det viktig å etablere gode ordninger som ikke blir til belastning for de kirker som fortsatt faktisk er i bruk..